

דף תרגול: הדמויות בסיפור "החבר" מאת אלזה מורנטה

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את הדמויות המרכזיות בסיפור ואת תכונותיהן
- לזהות את השינוי שעובר על הדמויות לאורך העלילה
- להבין את הפער בין התדמית למציאות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – אאוגוסטו
2. ב – תלמיד מצטיין
3. א – אין לו שם
4. ג – אמו של החבר
5. ג – עבר לגור אצל דודו ועבד כשוליה
6. ב – בבוז וברגשות של רמאות

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך מתואר בתכונותיו של אאוגוסטו
2. לא נכון – מאחורי התדמית הסתתרו עוני ואם חולה
3. לא נכון – היא תוארה כעייפה וחיוורת
4. נכון – כך דמיינו את ביתו מתוך התדמית שבנו
5. לא נכון – הדוד העמיד אותו לעבוד בחנות כשוליה
6. נכון – כמבוגר הוא נושא חרטה ואהבה כל חייו

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. מספר
2. עוני
3. משרתת
4. שוליה
5. קיבוצית
6. חרשן

חלק ד' – התאימו דמות לתיאור

- 1 – ה (מספר הסיפור, תלמיד מצטיין שמתחרט כשהוא בוגר)
- 2 – ד (נער יפה שמסתיר עוני ובושה)
- 3 – ב (אישה עייפה שמקריבה את כבודה למען בנה)
- 4 – א (קבוצה שעוברת מהערצה לבוז)
- 5 – ג (מעסיק את החבר כשוליה בחנות)

חלק ה' – סדרו את השינוי שעובר אאוגוסטו

1. אאוגוסטו הוא תלמיד מצטיין שמעריץ את החבר
2. הסוד על עוני החבר נחשף לכיתה
3. אאוגוסטו נסחף אחרי בוז הכיתה כלפי החבר
4. בחנות, כשהחבר פוגע בו, הוא מחזיר מכה כואבת יותר
5. כמבוגר, אאוגוסטו מבין את חומרת מעשיו ומתחרט

חלק ו' – כתיבה ומחשבה

1. התלמידים יסבירו שהתדמית נבנתה מתוך פרטים חיצוניים (יופי, הופעה) ומתוך דמיון של הכיתה, ולא מדברים שהחבר אמר בעצמו.
2. תשובה פתוחה - התלמידים יביעו עמדה ויסבירו אותה, למשל: לא מוצדק כי הגיב בכוח רב מדי; או: מובן כתגובה לפגיעה ולבגידה בחברות.
3. התלמידים יבחרו דמות (למשל האם, החבר) ויסבירו את הבחירה מתוך תכונות הדמות או התפתחותה בסיפור.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמידים צריכים לזהות את אאוגוסטו כמספר ולציין שהוא עובר משיפוטיות לחרטה והבנה
- התלמידים צריכים להציג לפחות שני הבדלים בין התדמית למציאות (עושר מול עוני, משרתת מול אם)
- התלמידים צריכים להבחין בין דמויות דינמיות (אאוגוסטו, הכיתה) לדמויות סטטיות (האם, הדוד)

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בחזרה קצרה על טבלת התדמית מול המציאות מתוך הסיפור
- מומלץ לעודד דיון פתוח בשאלת ההצדקה של מעשה הנקמה כדי לפתח חשיבה ביקורתית
- בחלק ההתאמה אפשר לעבוד בזוגות כדי לעודד שיח בין התלמידים

דף תרגול: הדמויות בסיפור "החבר" מאת אלזה מורנטה

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בסיפור יש כמה דמויות. לכל דמות יש תכונות משלה. חלק מהדמויות משתנות בסיפור וחלק לא משתנות.

📖 מילון קטן:

מספר	מי שמספר את הסיפור
גוף ראשון	כשהמספר מדבר על עצמו ואומר "אני"
דמות משנית	דמות חשובה אך לא הדמות הראשית
דמות קיבוצית	קבוצה של אנשים שפועלת כמו דמות אחת
תדמית	איך שאנשים אחרים רואים אותך, לא בהכרח האמת
יתום	ילד שאחד ההורים שלו או שניהם נפטרו
שוליה	נער שעובד ולומד מקצוע אצל בעל מקצוע
שינוי בדמות	איך הדמות משתנה מההתחלה לסוף הסיפור

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי מספר את הסיפור?

א) החבר ב) אאוגוסטו ג) האם ד) הדוד

2. מה אאוגוסטו היה בהתחלה?

א) שוליה בחנות ב) תלמיד מצטיין ג) עובד בבית מלאכה ד) ילד עני

3. מה שם החבר?

א) אין לו שם ב) קוראים לו דני ג) קוראים לו יוסי ד) קוראים לו אאוגוסטו

4. מי הייתה ה"משרתת"?

א) שכנה ב) דודה ג) אמו של החבר ד) מורה

5. מה קרה לחבר אחרי שאמו מתה?

א) עבר לגור עם חברים ב) נשאר לבד ברחוב ג) עבר לגור אצל דודו ועבד כשוליה

ד) המשיך ללמוד בבית הספר

6. איך הכיתה הגיבה כשגילו את האמת?

א) בחמלה ובעזרה ב) בבוז וברגשות של רמאות ג) באדישות מוחלטת ד) בשמחה גדולה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אאוגוסטו היה תלמיד מצטיין ושאפתן.	☐	☐
2	החבר היה עשיר באמת.	☐	☐
3	האם של החבר הייתה בריאה וחזקה.	☐	☐
4	בני הכיתה האמינו שבית החבר הוא כמו ארמון.	☐	☐
5	הדוד של החבר שלח אותו ללמוד באוניברסיטה.	☐	☐
6	אאוגוסטו הבוגר מתחרט על מה שעשה לחבר.	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. אאוגוסטו הוא ה_____ של הסיפור, שמספר אותו בגוף ראשון.

2. החבר התבייש ב_____ שלו ושל משפחתו.

3. אמו של החבר נקראה בפי אאוגוסטו "ה_____".

4. אחרי מות אמו, החבר עבד כ_____ בחנות דודו.

5. בני הכיתה שימשו כדמות _____ - קבוצה שמייצגת רקע חברתי.

6. החבר הגן על עצמו בכך שתקף בחזרה, כמו "_____".

4 חלק ד' – התאימו דמות לתיאור

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אאוגוסטו	___	**א.** קבוצה שעוברת מהערצה לבוז
2. החבר	___	**ב.** אישה עייפה שמקריבה את כבודה למען בנה
3. האם	___	**ג.** מעסיק את החבר כשוליה בחנות
4. בני הכיתה	___	**ד.** נער יפה שמסתיר עוני ובושה
5. הדוד	___	**ה.** מספר הסיפור, תלמיד מצטיין שמתחרט כשהוא בוגר

5 חלק ה' – סדרו את השינוי שעובר אאוגוסטו

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	כמבוגר, אאוגוסטו מבין את חומרת מעשיו ומתחרט
☐	אאוגוסטו הוא תלמיד מצטיין שמעריץ את החבר
☐	הסוד על עוני החבר נחשף לכיתה

☐	אאוגוסטו נסחף אחרי בוז הכיתה כלפי החבר
☐	בחנות, כשהחבר פוגע בו, הוא מחזיר מכה כואבת יותר

6 חלק ו' – כתיבה ומחשבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו במילים שלכם למה בני הכיתה האמינו שהחבר עשיר, אף על פי שהוא מעולם לא אמר זאת.

2. לדעתכם, האם מעשהו של אאוגוסטו בחנות היה מוצדק? נמקו את תשובתכם.

3. כתבו פסקה קצרה על הדמות שהכי נגעה ללבכם בסיפור, והסבירו למה.

כרטיס יציאה

מי מספר את הסיפור, ומה קורה לו כשהוא מתבגר?

מה ההבדל בין איך שהכיתה חשבה על החבר לבין המציאות?

תנו דוגמה אחת לדמות שמשתנה ודמות אחת שלא משתנה בסיפור.

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀